

**ELŐFIZETÉS**

**HELYBEN:**  
Egy évre ..... 24 korona.  
Egy hónapra ..... 2 korona.

**VIDÉKEN:**  
Egy évre ..... 26 korona.  
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

**HIRDETÉSEK:**  
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,  
minden következőnél 16 fillér.  
Nyitlittér petit sora 40 fillér.

# ARADI KÖZLÖNY

**POLITIKAI NAPILAP.**

**SZERKESZTŐSÉG:**

Aradi és csanádi egyesült  
vasutak palotájában.  
TELEFON-SZÁM: 357.

**KIADÓHIVATAL:**

Aradi Nyomda Részvény-  
Társaság.  
József főherceg-ut 22. sz  
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ  
**STAUBER JÓZSEF**

Péntek, április 26.

**Mai számunk főbb közleményei:**

- A kibontakozás útján.
- Tisztelgés Sármezey Endréné.
- Az aradi himnlőjárvány.
- Temesvár takarékpénztárt vásárol.
- A Titanic bűnös tisztjei.
- A bécsi keresztényszocialista párt veszteségei.
- Üldözik Jouin rendőrfő gyilkosát.
- A Dardanellák hajózása.
- Agyonlőtt orosz sztrájkolók.
- Kifosztott pénzeslevél.
- A bábaasszony, orvos és páciensei.
- Tarkaságok.

**Ki ad programot?**

Arad, április 25.

A külsőségek után, mintha megfordult volna a magyar politikában a dolgok természetes rendje. Hogy történt például a múltban egy kormány születése, bemutatkozása és pályafutása.

A lelegeje a dolognak az volt, hogy valamely program alapján többség alakult. Ezen többségi párt tagjaiból a korona kormányelnököt és kormányt nevezett ki, amely bemutatkozott és programot adott. A többségi párt elvei alapján, e párt törekvéseinek és akaratának keretében, kiterjeszkedve a részletekre.

Ha az ember a politikai tudósításokat olvassa, most mintha egészen újszerű módon történnék minden. A kormányelnök ugyanis fölkeresi a Kossuth-pártot, a Justh-pártot, a néppártot. Sőt az egyes pártfők közül is külön Justh Gyulát és külön Batthyány Tivadart, akik ugylátszik, nem jelentenek olyan elvi és meggyőződésbeli

egységet, ahogy az ember a pártfegyelem és a hűség alapján képzelné. Már most a „beavatott értesülések szerint”, a miniszterelnök mindegyiket fölkeri, hogy adjon programot a választójogról, a véderöformáról és egyebekről. Amelyik program Lukács Lászlónak legjobban meg fog tetszeni, azt elfogadja s a többségnek azt kétségtelenül le kell nyelnie. Milyen érdekes is lehet ilyesformán egy-egy munkapárti képviselő helyzete, kíváncsian lesvén, hogy Kossuth Ferenc, vagy Batthyány Tivadar programjért kell-e majd neki lelkesedni.

A valóságban természetesen nem lehet és nincs is így. A kisebbségi uralom, különösen az erőszak fegyvereivel, igen magasra vitte Magyarországon, de ennyire mégse korlátlan ur. A többség pedig, amely a maga felelőssége tudatában, az ország érdekeire való tekintettel, sok jelét adta az önmérsékletnek, nem egy ízben az önmegtagadásnak és minden körülmények között a türelemnek, annyira nem mehet, hogy a maga pártprogramját, a maga többségi akaratát a politika irányító tényezőinek utolsó rendjébe sorozza. Akármilyen nagy ur is Batthyány Tivadar, — azok a választók, akik képviselőiknek a nemzeti munkapárt programja alapján adtak mandátumot, ezt bizonyára nem azért tették, hogy e pártprogrammal szemben Batthyány Tivadar gróf diktáljon.

A valóság csak annyi, hogy a miniszterelnök, a mint előde is, a kibontakozás érdekében meghallgatja az ellenzéki pártok vezetőit. Ha ezek óhajaiban olyan pontok vannak, amelyek a többség meggyőződés-

sének és elvi álláspontjának sérelme nélkül programba vehetők, és, ami ennél is fontosabb, a nemzet érdekének javára szolgálnak, a miniszterelnök azt kétségen kívül magáévá teszi. Ez azonban nem jelenti azt, mintha Magyarországon már a kisebbség adna kormányprogramot, és miniszterelnöknek, aki kormányozni akar, nem lehet más választása, hogy ezeket az ellenzéki kormány-programok egyiket, vagy pedig valamennyit magáévá tegye, — ha ugyan az utóbbi egyáltalán lehetséges volna.

És úgy látszik, az ellenzéki pártok körében már teljesen begyökeresedett ez a tudat. Erre vezethetők vissza azok a szinte hadvezéri göggel kiadott nyilatkozatok, amelyek eleve sikertelennek jelentik Lukács László vállalkozását, mihelyt az nem az ő összes kívánságaiknak és aspirációiknak teljesítésével indul meg. Mihelyt ennek a garanciáját nem látják, a csalódás és megcsalattatás nótáit fujják és újra az engesztelhetetlenség homokzsákjai mögé bujva akarják folytatni a „végsőkig menő harcot”.

Ez az elbizakodottság és ez a gög hamis utakon jár. Lukács László a nemzeti munkapárt elvei alapján vállalt kormányzást, programot tehát nem kér és nem vár a kisebbségtől. Hivatásával járó, államférfini kötelessége, hogy a kibontakozás érdekében a kisebbségi pártok vezetőivel keresse a békés kibontakozást, apellálva azok felelősségérzetére, hazafias belátására, akiknek módjukban van látni, hogy a törvényhozás züllöttsége az országra nézve milyen állapotokat teremt. Ha ennek a belátásnak,

**Hát ezek is gyerekek?**

Írta: Zágoni Dezső.

(Elég tágas diákszoba. Az ablakon át a késői napsugár már csak megtörve érkezik. Olyan mint egy családott szerelmes, (talán azért is keresi fel a diákszobát). Az imbolygó fénysugár, meg-megfutamodik a szobában és hol az asztalon, hol pedig a földön tereli le selymes takaróját. Az asztal is, az ágy is és minden — egyszerű. A kálya mellett egy nagy koffer terpeszkedik és szinte nyög, ahogy az egyik diák megüli. Ez a diák gimnázista. 14 éves. A IV-be jár. Egy másik diák ott ül az asztal mellett. Ez is gimnázista. De még csak III-os könyv van előtte. Tanulni szeretne. A másik nem.)

14 éves (Rágyujt egy cigarettára. Nagy gyakorlata van benne. Lopva ránéz a barátjára. Az ajkán végigfut egy szálnalmas mosoly. Odanyújtja a dohányt a 13 évesnek): Nem kell?

13 éves: (Föl se néz.) Nem!

14 éves: (Vigan fujja a füstöt tovább.) Milyen szorgalmas lettél. (Egy ideig hallgat.) Te! nem 17-es, hanem purzicsán!

13 éves: (Fölüti a fejét és kételkedve néz a 14 évesre.)

14 éves: Mit bámulsz? Hát most már csak azért is purzicsán. A legfinomabb sárga purzicsán. Érted?

Hát kell vagy nem?

13 éves: (Leteszi a kezéből a ceruzát.)

14 éves: Na mondhatom szép kis magológép!?

13 éves: (Közbevá.) Igenis nem magológép, kikérem magamnak.

14 éves: (Nevet.) Hát mi lennél más fiacskám? Persze, hogy magológép vagy! — Neki nem kell cigaretta, ő tanul!! (Nevet.)

13 éves: (Becsapja a könyvet.) Hát most már csak azért sem tanulok.

14 éves: Csak, hogy lehet veled okosan is beszélni. Már azt hittem, hogy olyan lettél, mint a Grünwald Tóni.

13 éves: (Nem érti.)

14 éves: Na igen! Amilyen jó fiu volt aze-lött, épen ugy elromlott most. Mindig a könyvet bujja az a hólyag. Már azt hittem, te is olyan leszel!

13 éves: (Haragban van a Grünwald Tónival.) Olyannak látszom én is? (Büszkén kihuzza a mellét.)

14 éves (Leveri cigarettájáról a hamut és lassan, vontatva beszél): A gyerekeket még ugy nem lehet kiösmerni, mint a bakfisokat!

13 éves (Az arca megnyitlik): Látszik, hogy nem érti!; Bakfisokat?

14 éves (Fölrakja mindkét lábát a kofferra. Belegondol az előtte végighuzódó füstfelhőbe. Közben odanyújtja a 13 évesnek a cigarettadobozt. A kisebbik is rágyujt. Egy darabig csak néznek, majd megszólal): A nők? Azok egészen mások. Tudod a bakfis az még jó olyan tacsónak, mint amilyen te vagy.

13 éves (Bosszus arccal fujja a füstöt és elfordulva hallgat. Érdeklí a téma s nem akar összeveszni a 14 évessel.)

14 éves: De nekem? Értsd meg! Én már bakfisokkal nem foglalkozom. Nagyon hálátlan dolgot. De a nők! Szinte jó még rájuk is gondolni!

13 éves (Lassan a 14 éves felé fordul): Ösmersz te talán több bakfist?

14 éves (Mégvető kézmozdulattal): Már föl is hagytam velök. Nem elég titoktartók. A legutolsó, a Csáki Mici is csak másfélhélig örvendhetett a kuglerjaimnak, mert ahogy a Bencze Jóskától is elfogadta a sokkal ordenálébb savanyu bombont (fuj milyen rossz lehetett az ize), azóta a leghidegebb köszönés jár ki neki.

13 éves (Egészen odafordul a 14 éves felé): Mond csak szép lány az a Csáki Mici?

14 éves (Legyint): Talán nem is olyan szép, mint amikor az én kuglerjaimat ette. Meg aztán szöke! Én meg csak a feketéket szeretem. (Föl néz és meglátja, hogy a 13 éves milyen nagy érdeklődés mellett hallgatja. Elneveti magát.) Ah hát te nem tanulsz? Hisz akkor jó! Tudod kérni akarlak valamire. De, különben mond csak, ösmertél már bakfist?

13 éves (Lehajtja a fejét s, alig hallható sóhaj-tással azt feleli): Nem.

14 éves (Örömmel): Annál jobb. Ide hallgass! Ma bevezetlek az életbe! Bemutattalak egy bakfisnak. En addig a nővéret mutattatom. Az már egy hölgy, egy nő, egy isteni nő, egy angyal.

13 éves (Bámul. Nem tudja mire vélni ezt a sok határozatlan névelőt és a sok fokozást.)

14 éves (Ismét nyugodt. Megnézi az óráját.): Még csak fel hat. Hatkor indulunk. Itt laknak



## Tisztelgés

## Sármezey Endrénél.

— Bucsú a volt hivatalfőnöktől. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 25.

Az Arad-csanádi egyesült vasutak vontatási és műhely szakosztálya vasárnap délből bucsuzott el ünnepélyesen volt főnökétől, Sármezey Endre nyugalmazott Acsev. igazgató-főmérnöktől. Márciusban vált meg állásától Sármezey, hogy harminc éves szolgálata után nyugalomba menjen; a vezetése alatt álló szakosztályban már akkor elhatározták, hogy évtizedeken át volt főnöküknek emlék-tárgyat fognak átadni.

A díszes bőrkötésű, aranyozott ezüstverettel és ékkövekkel díszített emlékalbum, amelyet Csajka István iparművészeti iskolai tanár tervei alapján a budapesti iparművészeti iskola növendékei készítettek, most került átadásra. Az album kartonlapjain a vasuti és műhely-szakosztály személyzetének fényképe nyert elhelyezést. Az albumot a szakosztály tíz tagú küldöttsége vasárnap déli tízenkét órakor adta át Sármezey Endrénél Fábian-utcai lakásán. A küldöttséget Zimmer Béla Acsev. főfelügyelő vezette, aki a következő beszédet intézte a volt hivatalfőnökhöz:

— Szeretett igazgató ur! Eljöttünk, — az aradi és csanádi egyesült vasutak vontatási osztálya, — a műhely és fűtőház személyzetének képviselőiben, — nem bucsút mondani, hanem megemlékezni arról, hogy Ön a mi szellemi vezetőnk, ki működésünknek irányt szabott és tartalmat adott. Ön volt az, szeretett igazgatónk — ezt nem csak mi, hanem az egész műszaki világ tudja — ki egy megrész lépéssel, egy csapásra reformálta és modernné tette a vasutak személyszállításának ellátását, egy új és modern eszközzel: a motoros kocsi. Merész volt ez a reform, a megszóktatott, kitaposott utakon haladni, vagyis inkább maradni szerető céhbeliek szemében, sőt a nem céhbeliek is, nem egyszer ezen a reformon gyakorolták köznapi olcsó szellemeskedéseiket: — de mi, kik szerencsések voltunk munkatársai lehetni e nagy horderejű és hazánk közlekedését, közgazdaságát fellendíteni hivatott eszme megvalósításában és nagyra nevelésében: — mi már a kisdobban is, ha nem is láttuk tisztán, — de az erős bizalom meggyőződésével sejtettük és éreztük az óriást. Mi ebben az erős meggyőződésben minden tudásunkkal, minden munkásságunkkal törekedtünk, hogy ezt a nagy eszmét megvalósítani és sikerre vinni segítsünk. Kicsi, — csekély volt az az erő, melylyel ez a kis csapat támogathatta az Ön törekvéseit és hogy ez a kezdetben sokszor rakoncátlan kisdob már erőteljesen fejlett, hivatását teljesíteni tudó ifjú óriás, — azt az Ön bölcs vezetésének és irányításának köszönhetjük. Most, amikor az ifju megérett volna arra, hogy világhódító körútját kezdje meg — Ön, szeretett igazgatónk, fájdalom, nem marad meg a mi kis küzdőcsapatunk élén, mint erős vezér, — de bizunk és reméljük, hogy azért mégsem hagy magunkra, hanem továbbra is szeretettel fogja támogatni azt a lankadatlan törekvésünket, hogy nagy feladatunkban: a motorkocsi és motorforgalom ejlesztésében a lehető legjobbat még elérhessük. Ebben bizva, tehát nem bucsuzni jöttünk, hanem kérjük, hogy további szellemi együttműködésünk zálogául, — ezt a szerény emléket fogadja el tőlünk. Csekélység az egész: — csak arcképeink gyűjteménye, — melyet azzal a kérelemmel adunk át, hogy abban néha-néha lapozva, emlékezzék vissza a szerény közkatónákra, kiknek minden igyekezete és büszkesége az, hogy továbbra is az Ön kiváló vezetésével kijelölt irányban haladjon, az Ön eszméiért küzdjön és azokat sikerrel vezesse. Tartson meg bennünket olyan jó emlékezetben, mint aminő szeretettel mi gondolunk mindig Önre!

Sármezey Endre az albumot átvéve így válaszolt:

— Igen tisztelt Uram! Az én igen tisztelt Zinner barátom által mindnyájuk nevében elmondott meleg, elismerő szavakat és az átnyújtott kedves, szép emléket hálás szívvel köszönöm. Kétszeresen jól esik ez, mert a vasutunknál eltöltött hosszú, 30 éves tevékenységem alatt talán sehol sem kellett annyi erélyt kifejeznem, mint az alatt az idő alatt, amit az önök körében töltöttem és ha ennek dacára, most, amikor már nem főnöküket, hanem csak egy volt munkatársukat tisztelik meg a kedves megemlékezéssel és emlékekkel, úgy annak bizonyára nem lehet más rugója,

mint a tisztelet, vagy ha szabad úgy kifejeznem, mint a szeretet, amit személyem iránt éreztek és még ma is éreznek. A sors váratlanul állított az Önök élére. Szeretettel vettem kezembe azt a zászlót, amelyet csak úgy tudtam a nehéz és hosszú küzdelemben diadalra vezetni, hogy Önök, tisztelt Uram, kicsi és nagy egyaránt teljes odaadással és lelkesedéssel támogattak. Megértették intencióimat és mindenki hozzájárult ahhoz a diadal kivívásához, amelyet elértünk.

— Ha küzdelmünk és egy évtizedre terjedő fáradhatlan munkásságunk eredményéért nem annyira itthon — hanem inkább a külföldön — elismerést és dicsőséget szereztünk, azt igen tisztelt Uram első sorban Önöknek köszönhetem, akik tevékenységemben lelkesen támogattak. Nem vindikállok magamnak többet ebből az elismerésből, mint az a zászlóvivő, aki egy lelkes csapat élén küzd. Az önök támogatása, az önök nem lankadó kitartása és buzgalma öntött erőt belém az egész nagy kérdés megoldásának nehéz munkája alatt. Enélkül sohasem tudtunk volna ilyen eredményeket elérni! Leikes hadsereg nélkül a legjobb vezér sem tud csatát nyerni. Megnyugvással látom, hogy igaz, őszinte az irántam tanúsított tisztelet és szeretet, megnyugvással látom a motor és az evvel kapcsolatos kérdéseket az önök kezébe letéve, mert hiszem és bízom benne, hogy azt most már diadalútján továbbra is úgy fogják szolgálni, mint eddig. A kényszerítő körülmények folytán nehéz szívvel váltam meg vasutunktól, amelynek minden fejlődési mozzanatához munkásságom kedves emlékei fűződnek. Mindig lelkesedéssel dolgoztam s így sohasem volt a munka sok, amiből mindig kivettem a részemet. Kárpótlást találtam abban az őszinte megbecsülésben, amiben felebbvalóim és munkatársaim részesítettek. Örömmel tölt el, hogy most, amikor vasutunknál le kell a zászlót tennem, megvalósulva látom azt, ami egész tevékenységem, munkásságom alatt egyik legfontosabb szempont volt, t. i. hogy munkatársaim tiszteletét, az önök önzetlen becsülését sikerült kiérdemelnem.

— Evvel mondom bucsút, ez teszi könnyebbé távozásomat vasutunktól. Hiszem és remélem, hogy a köztünk fennálló vonzalom fonala távozással nem szakad el, hiszem, hogy további munkálkodásunkban is támogatni fogjuk egymást, arról pedig biztosíthatom az urakat, hogy mindig melegen és hálásan fogok megemlékezni a szép egyvetértésben együtt töltött időről, valahányszor a remekművű album szemem előtt lesz és abban lapozva önökre gondolok. Őszintén kívánom önöknek, hogy azt a szellemet, ami önöket volt főnökükhöz fűzi, őrizze meg, mert jó munkát lelkes és eredményes munkát csak úgy lehet végezni, ha megvan az egymás iránti őszinte tisztelet és szeretet. Még egyszer köszönöm a szíves megemlékezésüket és kérem, tartsanak meg jó emlékezetükben egy, mint amilyen meleg rokonszenyvel én gondolok ezentúl is önökre. Az isten mindnyájukat sokáig őrtesse.

Sármezey ezután még hosszasan elbeszélgett a küldöttség tagjaival és ismételt megköszönte a megemlékezést.

## EGYESÜLETI ÉLET.

(\*) **A katolikus háziasszonyok közgyűlése.** Az aradi katolikus háziasszonyok egyesülete ma délután tartotta rendes közgyűlését a város-háza tanácstermében. A közgyűlésen Lakatos Ottó minorita rendfőnök indítványára táviratilag üdvözölték a himlőjárvány miatt távolmaradt elnököt, Károlyi Gyuláné grófnőt és a szintén távollevő dr. Mülek Lajosné. Ezután Keresztes Arzéné a titkári, Leitner Ernő dr.-né pedig az 1458-53-korona tiszta vagyont feltüntető pénztárosi jelentést terjesztette be. A jelentéseket tudomásul vették. Róka Józsefné alelnök az egyesület cselédotthonának vezetője, az otthon működéséről tett jelentést és beszámolt a cselédotthonban tartott főzéstánítás és az ezzel kapcsolatos ételkimérés kedvező eredményéről. Lakatos Ottó indítványára a közgyűlés Keresztes Arzénének, Leitner Ernő dr.-nének, Róka Józsefnének és Kausz Leo minorita hittanárának, aki a cselédotthonban levő leányokat hetenként oktatta, köszönetet szavazott. Végül tisztújítás volt, amelyen az eddigi vezetőséget egyhangulag megválasztották.

## Az aradi himlőjárvány.

Nincs új beteg.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 25.

A hólyagos himlőjárvány Aradon stagnál, sőt az mondható ma, hogy a súlyos betegségben szenvedők száma egygyel kevesebb, mint tegnap volt. *Ujabb megbetegedés nem történt a város területén és a vármegyéből sem jelentenek ujabb esetet.* A védőoltások igen széles mederben folynak tovább és ma is körülbelül 3000 embert oltottak be Aradon.

A járványbizottság ma délután Varjassy Lajos polgármester elnöklésével megtartotta ülését, amelyen Tisch Mór dr. főorvos, Green Nándor főkapitány, Moga György dr. törzsorvos, Kabdebó János dr., Issekutz László dr., Zimmermann Károly dr., Keppich Jakab dr., Visky Pál dr., Prohászka László dr., Kabdebó György dr., Stauber Andor dr., és Ring Lajos vettek részt.

Az előadó Tisch Mór dr. főorvos örömmel jelenthette, hogy ma újabb hólyagos himlő megbetegedést nem adtak az orvosi hivatal tudomására, azonban a kellő óvatosság arra készítette, hogy egy gyanús beteget megfigyelés alá vétesse. A délelőtti folyamán ugyanis megjelent hivatalában Leitner Ernő igazgató-főorvos és jelentette, hogy Kovács István, a polgári fiúiskola IV. osztályu tanulója, aki az Illés-utca 87/a szám alatt lakik, beteg, őt hívták ki hozzá és a gyermek testén himlőcskéket talált. A betegség természetét nem állapíthatta meg, mert nem mérte meg a test hőmérsékletét. Minthogy azonban az Illés-utca közel van a Damjanich-utcához, ahonnan már hólyagos himlővel került be beteg a járványkórházba, ezért gyanúsak kell tekinteni ezt a megbetegedést.

A főorvos a jelentés vétele után Leitner dr.-ral együtt nyomban felkereste a fiut lakásán, megvizsgálta, jókedvűnek, láztalannak találta és értesült arról, hogy tegnap beoltották. Az igaz, hogy a fiu testén kütegek vannak, de a tudomány megállapította, hogy nagy ritkán, beoltás után két-három nap múlva szoktak ilyenek jelentkezni, de csakhamar eltűnnek. Járvány lévén beküldte a fiut a járványkórház megfigyelő osztályába. Teljesen izolálva van és csak egy-két éves kis gyermek van mellette, aki szintén hólyagos himlőben gyanúsán került a járványkórházba és a 18 beteg között szerepelt. Minthogy azonban nem bizonyult annak, a megfigyelőben van, úgy, hogy ma a járványkórházban csak 17 beteget kezelnek vareola vera ellen.

Jelentette a főorvos azt is, hogy az oltásokat folytatják a kórházban, újabb megbetegedés nem történt és a mai nap folyamán azokat a lakásokat, ahol hólyagos himlő megbetegedések fordultak elő, újra fertőtlenítették és bezárták.

Varjassy Lajos polgármester egy igen okos intézkedéssel elejét akarja venni annak, hogy Aradról bármi uton is elhurcolhassák a fertőzést és azért kidoboltatta, hogy mindazok, akik mint tartalékosok, vagy póttartalékosok fegyvergyakorlatra behívót kaptak, ne vonuljanak be.

A Mária társulat nevében özvegy Dávid Antalné azt írta a bizottságnak, hogy e hónap 27-én bucsujárást rendezhessen Mária-Radnára. A bizottság nem adta meg az engedélyt.

Papp János aradi román püspök azt jelentette a bizottságnak, hogy a fenhatósága alatt álló tanintézetekben az előadások szünetelnek, a tanulókat beoltották, de kéri, hogy az internátusokban, ahova kívülről növendék nem jut be, az előadások folytathatók legyenek. A bizottság erre az engedélyt megadta.

A tegnap hozott határozatnak megfelelően Green Nándor főkapitány gondoskodott veszteglőhelyiség létesítéséről, amelyet a járványkórház megett levő városi épületben rendeznek be.

Móga György dr. törzsorvos tudomására adta a bizottságnak, hogy a katonai helyőrség minden tagja be van oltva és az összes óvintézkedések megtétek.

Megirtuk tegnap, hogy Zimmermann Károly, a kórház igazgató-főorvosa engedélyt kért arra, hogy a kórházban kezelte, de már teljesen meggyógyult magántisztviselőt, akinek egy szezonúletben Békésgyulán meghatározott napon kell elfoglalnia állását, beoltás és kellő fertőtlenítés után elbocsájtasson. A bizottság a kérelem elutasítását tartotta jónak. Az igazgató erről jelentést tett felettes hatóságának, mielőtt még a belügyminiszterhez fordult volna panasszal és Dálnoki Nagy Lajos arra utasította az igazgatót, hogy kísérelje meg a polgármesterrel való újabb személyes érintkezés folyamán meggyőzni arról, hogy a járványbizottság tullepte a hatáskörét. A polgármester a bizottság plénuma elé vitte ma újra az ügyet, ahol Zimmermann dr. az 1876. XIV. t.-c. 83. §-ából bebizonyította, hogy járvány miatt vesztegzárt csak a kormányhatóság rendelhet el és a kuriai döntvényekkel igazolta, hogy magánosoknak kártérítési kereseti joga fennáll a vesztegzár elrendelése idején még akkor is, ha ez közérdekből történt és ezért kijelentette, hogy csak akkor tartja bent az említett magántisztviselőt, ha erre őt a járványbizottság írásban utasítja, különben pedig a belügyminiszterhez felel.

Ugyanilyen szellemben érvelt Greén Nándor főkapitány is, aki rámutatva a kolera-járvány idejére kiadott szabályrendelet 26. és 47-ik szakaszára, arról győzte meg a bizottságot, hogy a kolera-gyanús beteg is csak öt napig figyelendő meg, még pedig úgy, hogy ez mozgási szabadságában nem korlátozható és a megfigyelés úgy értelmezendő, hogy az illetőt az orvos naponta megvizsgálja. Nem találja indokoltnak, hogy valakit oly szigorúan elzárjanak, mint azt a bizottság akarta.

A bizottság úgy határozott, hogy a magántisztviselő elbocsájtható a kórházból kellő óvintézkedések megtörtéte után, a jövőre nézve pedig utasította a kórház igazgatóját, hogyha valakit el akar bocsájtani, előbb jelentse be a járványbizottságnak, amely a körülményeket mérlegelve fog dönteni.

## A Titanic bűnös tisztjei.

— Mentés egy órai várakozás után. —

Távirati tudósítás.

New-York, április 25.

A légmerészebb írói fantázia sem tudna kigondolni oly rémes dolgokat, mint a minők a Titanic rettenetes katasztrófája alkalmával végementek. A szorgalmasan folytatott vizsgálat nyomán ugyanis minden nap jelentenek valami iszonyatos részletet, amelynek olvasásakor szinte megfagy a vér az ember ereiben a borzalomtól.

Ma a szenátus vizsgáló-bizottsága előtt Lowe, a Titanic ötödik hajótisztje kijelentette, hogy a mentőcsónakban körülbelül egy óra hosszáig várt, amíg a vízbefulók segítségkiáltásai elnémultak. Akkor visszatért és még több élt fölszedett a csónakba. Előbb örültség lett volna a vízbefulók tömegébe menni, mert azok biztosan tömegesen meghaltak volna és fölborították volna csónakját.

Tehát Lowe a mentőcsónakban hallgatta a Titanic ezernél több utasának segítségkiáltását az éjszaka teljes sötétségében. De nem evezett közejük, mert akkor biztosan elveszett volna ő is, azok is. Egy teljes óra hosszáig hallgatta a rémes jajveszékelt, — és nem mehetett a szerencsétlenek segítségére. A kiáltás lassan-lassan szünni kezdett, amint egyre többen eltűntek, kimerülten, az Ocean fagyos vizében. Egy óra múlva már elég kevesen voltak életben ahhoz, hogy a mentésre gondolni lehessen; ezek voltak a legerősebbek, — akik a tíz fokos vízben egy óra hosszáig

is sikerrel tudtak védekezni a reájuk leselkedő halál: az elmerülés ellen. Ezt a néhány embert aztán Lowe befogadta csónakjába.

Ujabb adatok is szomorúan bizonyítják, hogy a Titanic katasztrófáját csakugyan sok mindenféle mulasztás idézte elő. Fleet, az a matróz, aki az árbócosárban teljesített szolgálatot, azt vallotta, hogy nem volt távcsöve. Hiába kért, nem kapott, pedig ha van messzelátója, hamarabb észrevette volna a jéghegyet.

Bizonyos már az is, hogy a Titanic-kal több mint száz asszony merült el a hullámokba. Egy Nichols nevű tanu arról beszélt érdekes részleteket, hogyha az összeütközés után nem lett volna olyan nagy a bizalom a hajóban, nagyon kevesen pusztultak volna el. Sokan olyan nyugodtak voltak, hogy a jéghegygel való karambol után aludni mentek, mások a tornateremben még egy óra múlva is nyugodtan tornáztak.

## Agyonlőtt

### orosz sztrájkolók.

— Az aranybányák rabjai. —

Távirati tudósítás.

Pétervár, április 25.

A birodalmi dumában ma folytatták a Lenamenti aranymosók munkásainak sztrájkja és az ott történt öldöklés dolgában az interpellációt.

Makarov belügyminiszter kijelentette, hogy a kormány osztozik a fájdalom érzésében, amely a nép képviselőit eltölti. Sajnos azonban, a pártatlan vizsgálat azt eredményezte, hogy a sztrájkmozgalom egyáltalában nem maradt békés uton. A sztrájk politikai jellegét az bizonyítja, hogy a sztrájk-bizottság tagjainak többsége politikai bűnök miatt már büntetve volt. A csapatokat csak akkor hívták, amidőn a társaság tulajdonának bizossága már komoly veszedelemben forgott. A helyi hatóságoknak bekeltető kísérlete a politikai vezérek féktelen agitációja miatt meghiusult! Az általuk fölzigatott tömeg megtámadta a vállalat épületeit, megakadályozta a vonatok elindulását és a dolgozni akarókat munkájukban.

Tekintettel a roppant veszedelmes helyzetre, mely fölmerült volna, ha a fölzigatott tömeg a csapatokat visszazoritja és fegyvereiket hatalmába keríti, a miniszter kénytelen a kalonaszág eljárását, amely a további zavargásokért a felelősséget viselte volna, teljesen helyeselni.

Rámutat továbbá arra, hogy Bataknov, a második duma képviselője, aki négy évi kényszer-munkára van ítélve, a sztrájkolók között volt és most többekkel elmenekült. Ha e hónap 17-én a fölkelés leküzdését nem a katonai parancsnokra bízta volna, akkor a csapatokat a fölkelők lefegyverzik, visszazoritják és el is pusztítják. Mindössze 110 katonára volt együtt, a midőn 7000 fős tömeg közeledett feléjük, rendkívül izgatott, vérszomjas hangulathat. A tömeg intése céljából három trombitajelzést adtak a katonának, de a sztrájkolók nem engedelmesskedtek, az első sortűz után földre vetették magukat. Ekkor 150 lépés távolságban voltak, fölemelkedtek és hurrá! kiáltások közt rá akarták magukat vetni a katonákra. Három új sortűz következett, mely a tömeget szétszórta. Hivatalos megállapítás szerint a támadók terve az volt, hogy a legyereket hatalmukba kerítsék és a bányákat kifosszák.

Tinasev kereskedelmi miniszter kifejtette, hogy a munkások bizonyos követeléseit, mint a nyolc órai munkaidő és a sztrájknapok fizetése, elfogadhatatlanok. A kormány szükségesnek tartja, hogy haladéktalanul vizsgálatot indítson ebben a rendkívül komoly ügyben.

## TÖRVÉNYKEZÉS.

### A bábaasszony, az orvos és páciensel.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 25.

A múlt év július havában névtelen feljelentés érkezett az aradi rendőrséghez, mely arra hívta fel a hatóság figyelmét, hogy Kis Lajosné Kossuth-utcai bábaasszony rendszeresen és üzletszerűleg foglalkozik tiltott operációk végzésével.

A nyomozás azonnal megindult és csakhamar nyomra is akadt. Egy eselédleány ugyanis bevallotta, hogy a bábaasszony megszabadította őt néhány hónapos magzatától. A nyomozás során kiderült, hogy a bábaasszony Fényes Sándor dr. aradi orvossal együtt az utóbbi hónapokban őt tiltott operációt végzett. Az ügybe belekevert leányok — az egy eselédleány kivételével, intelligens szülők gyermekei — szintén bevallották a rendőrség előtt, hogy Kisné segítségével megszabadultak magzataiktól. A vizsgálat során még több terhelő adat merült fel Kisné ellen, míg Fényes doktort a gyulai elmeegógyintézetbe szállították, miután megállapították, hogy elmebeteg.

Kisné ügyében ma volt a fő tárgyalás az aradi törvényszéken. Kisné és vádlottársai, az őt leány, tagadták az ellenük felrótt bűncselekmény elkövetését. A vádlott leányok visszavonták a rendőrség előtt tett beismerő vallomásukat, azzal, hogy a rendőrség előtt meg voltak ijedve s féltek, hogy őket is előzetes letartóztatásba helyezik, mint Kisnéét s azért vallottak. A kihallgatott orvosszakértők is kijelentették, nem lehet teljes határozottsággal megállapítani azt, hogy a leányokon tiltott operációt hajtottak végre s így a törvényszék Krenner Zoltán dr. és Nagy Sándor dr. védőbeszéde után valamennyi vádlottat felmentette.

§ Letartóztatott méregkeverők. Megirtuk, hogy a csendőrség nemrég letartóztatott Keveresán Miklósné fiatal pécskai parasztasszonyt, akit egy névtelen levél azzal vádolt meg, hogy férjét megmérgezte. Keveresánné eleinte tagadott, de miután Feltetár Emil országos vegyész szakvéleménye is beigazolta, hogy Keveresán arzén-mérgezés következtében halt el, meg egyéb terhelő adatok is ellene bizonyítottak, bevallotta, hogy urát megmérgezte s hogy a mérget Petrisán Jánosné lippai asszonytól kapta. E nyomon haladva a vizsgálat megállapította, hogy Petrisánné lelkét több hasonló bűn terheli. Ő maga is négyszer ment férjhez, s az eddigi adatok szerint három asszonyt szabadított meg férjétől. Petrisánnét, valamint az asszonyokat, Lakosán Gavetát, Koszics Erzsébetet és Nyűcz Máriaét letartóztatott a vizsgálóbíró s elrendelte, hogy a lippai temetőben több hullát exhumáljanak. A letartóztatott asszonyokat a temesvári-fogházba szállították, azonban a temesvári kir. ügyészség úgy döntött, hogy a bűnügy az aradi királyi törvényszék hatáskörébe tartozik s így a négy méregkeverő asszonyt ma átkísérték Aradra. A bűnös asszonyokat holnap délelőtt hallgatja ki Domokos László vizsgálóbíró.

§ A német trónörökös kritizálója. Bohumból jelentik: A bíróság Sejbet, a szocialista párt titkárát a trónörökös megsértése miatt egy hónap fogságra ítélte. Sejbe a trónörökösnek a birodalmi gyűlésen a birodalmi kancellár beszéde közben tanúsított viselkedését élesen bírálta. A bíróság az ítélet megokolásában azt mondta, hogy a trónörökös viselkedése a vádlott szempontjából helytelenítendő volt ugyan, de a bíróság abban a formában, amelyben a vádlott ezt tette, a trónörökös megsértését látta.

§ Ügyvédek figyelmébe. Május hó elsejével a polgári peres eljárás egyszerűsítése életbe lép s az ügyvédeknek maguknak kell ellátniuk magukat a szükséges nyomtatványokkal. Felhívjuk az ügyvéd urak figyelmét, hogy ilyen nyomtatványok Weisz Leó könyvkereskedőnél már kaphatók.

§ Husz évi fegyház, vagy elmeógyógyintézet. Londonból jelentik: Ma ítélték az itteni bíróság Tebbit William ügyében, aki március 4-én Rothschild báró ellen merényletet követett el. A bíróság a merénylet 20 évi fegyházra ítélte azzal a megjegyzéssel, hogy ez a büntetés az angol hagyományos jogi kifejezés szerint: a király tettsége szerint a vádlottnak az örültek házába való 20 évi internálására változtatható át.

§ Királyi kegyelem a mérgekverőknek. Olmützből jelentik: A király megkegyelmezett Benirske Franciska cselédleánynak, aki testvérét habosfánkkal meg akarta mérgezni. A fánkból egy tanítónak, akinél Benirske Franciska testvére szolgált, két gyermeke evett és bélehalt. Az olmützi törvényszék kötélt általi halálra ítélte a gyilkos leányt. Az uralkodó a halálbüntetést tizenhét évi fegyházra változtatta át.

§ Az utolsó petíció. Budapestről jelentik: A Kuria mindkét választási tanácsa már letárgyalta, egynek kivételével, az összes petíciókat. Ez az egy Farkas Pál munkapárti képviselőnek szászvárosi mandátuma ellen benyújtott kérvény, melyben a kisebbségben maradt Vlád Aurél dr. román nemzetiségi pártja etetéssel, itatással, megvesztegetéssel, főleg pedig hivatali presszióval vádolja a képviselőt, azt állítván róla, hogy egyetlenegy szavazata sem volt, melyet ingyen kapott volna. A Kuria második választási tanácsa annak idején elrendelte a vizsgálatot, amelynek befejezése után megtartotta a folytatólagos tárgyalást, anélkül, hogy döntött volna. Ujabb vizsgálatot rendelt el, öt tanu kihallgatása végett, ami már megtörténvén, az összes iratok visszakerültek a Kuriához, amely a tárgyalás határnapjául május huszonegyedikét tűzte ki.

## A Koral-utcai szatir.

— A titkár ur és a kisleányok. —

— Az Aradi Közlöny tájékoztatója. —

Budapest, április 25.

Közel a Visegrádi-utcahoz, melyet a kis Schwarcz Gizella kéjgyilkossága óta oly sokat emlegetnek a külső lipótvárosi Koral-utcában hosszabb időn át csunya dolgokat mivel egy magáról megfélekedett, nyilván beteg ember: Böhm Ede gazdaggyesületi titkár.

A Koral-utca 21. számú házban van az Eisler Testvérek papirgyára, ahol egész sereg 14—15 éves leánygyermek dolgozik állandóan. Ezeket, valamint a környékbeli leánygyermekeket, akiknek utja a Koral-utcán vitt keresztül, Böhm Ede cukorral és egyéb ajándékokkal magához csalogatta és nyílt utcán, fényes nappal összefogdosta őket. A leánykák természetesen sikoltoztak, védekeztek, mire a titkár ur félve a következményektől, megugrott, a következő napokon azonban a szeméremcsértő játékot újból kezdte.

Utóbb már nem elégedett meg ezekkel az üzemekkel, hanem valósággal üldözte a leányokat, akik előtt, mikor közelükbe került, kigombolt ruhával járkált és szeméremcsértő cselekedeteivel valósággal réme lett az utcának. A leányok futottak, ha meglátták, sőt több ízben kövekkel megdobták.

Egy ilyen alkalommal történt aztán, hogy a leányok kiáltozásaira figyelmessé lett járókelők üldözöbe vették a futásnak eredt titkár urat és a közben talált rendőrnek jelentették az esetet, aki a menekülő embert hosszas hajszá után felkörtöztette és igazolásra szólította fel. Böhm Ede gazdag egyesületi titkárnak igazolta magát, amire a rendőr jelentést tett az esetről és a bíróság szemérem elleni vétség miatt megindította ellene a büntető eljárást.

Ma volt az ügyben a tárgyalás a budapesti büntetőbírósnál, melyre egész csomó Koral-utcai leányka volt befűzve tanának, akik Böhm taga-

dásával szemben kivétel nélkül rávallottak és szemébe mondták üzemelt. A bíróság Nagy András ügyészi megbízott indítványára a magáról megfélekedett titkár urat szemérem elleni vétség miatt 300 korona fő- és 200 korona mellékbüntetésre ítélte, mely nem fizetés esetén 5 napi fegyházra változtatható át. Az ítélet ellen a titkár ur főlebezést jelentett be.

## A megrohant pénzügyintézet.

— A Békéscsabai Takarékpénztár-egyesület vezérigazgatójának nyilatkozata. —

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Békéscsaba, április 25.

Annak a rönnek a hira, amelyet ma közölt az Aradi Közlöny, s amely a szomszédos Békésvármegye közönségét foglalkoztatja, élénk feltűnést keltett ma Arad pénzügyi férfiainál is. Hogy a betévek nyugtalansága és követelőzése a szóban lévő csabai pénzügyintézetre kellemetlen következményekkel járna, vagy működését befolyásolná, azt a beavatottak csaknek kizártnak tartják. Egyébként a Békéscsabai Takarékpénztár-egyesület ügykezelését és financiát Reiber Emil, az Osztrák Magyar Bank aradi fiókjának vezetője ma átvizsgálta és kifogástalannak találta. Ez azért volt szükséges, mert az illető csabai intézet tudvalólag az O. M. B. nek csabai mellékhelye is.

Ma alkalmunk volt Havas Mórral, a Békéscsabai Takarékpénztár vezérigazgatójával telefonon beszélni. Havas a következő, figyelmet érdemlő kijelentést tette:

— Jóleső érzéssel olvastam ma az Aradi Közlönynek intézetünkről szóló tárgyilagos közleményeit. Tényleg megfelel a valóságnak, hogy a kis betévek tendenciózus híresztelések következtében betétjeiket intézetünkből kiveszik, de ez természetesen nálunk semmiféle bajt nem okoz.

— Mennyi az az összeg, amit a kis betévek kivettek?

— Eddig 430.000 korona betétet fizettünk ki kisebb összegekben; minthogy azonban a nálunk levő összes betétek az idén már hét és fél millió koronára rúgnak, a kifizetéseket minden fennakadás nélkül teljesítettük. Az Aradi Közlöny tegnapi cikkére vonatkozóan megjegyzem, hogy az abban feltüntetett öt és fél millió korona ezelőtt két esztendővel volt az összes betétek összege, de azóta ez két millió koronával emelkedett.

— Mik voltak azok a tendenciózus híresztelések, amelyek következtében a pénzügyintézetet megrohanták?

— Ez Urszinyi Jánosnak, az intézet volt ügyészének lemondásával van kapcsolatban. Urszinyi ugyanis magántermészetű ügyvédi ténykedésében olyasmit követett el, amit szó nélkül nem hagyhattunk. Ügyészünket megbizta Reöck Iván országgyűlési képviselő nővére Zsilinszky Mihályné, a volt államtitkár felesége és Dirner Ákos dr. egyetemi tanárnak a felesége, hogy földjeiket adja el. Urszinyi még tavaly megfelelt a megbízatásnak és a birtok vételára az ő kezeihez folyt be. A befolyt összeggel azonban nem számolt el oly gyorsan, mint ahogy azt megbízói szerették volna. Mi érdeklődtünk az elszámolás differenciái iránt és úgy találtuk, hogy Urszinyi nem olyan szellemben járt el ebben az ügyben, mint ahogy egy régi nagy pénzügyintézet ügyésztől elvárható lett volna. Amikor ezt megtudtuk, ügyészünket barátságos hangon levélben felkértük, hogy adja be lemondását. Ő ezt meg is tette, de azért a velünk való viszonya továbbra is a legbarátságosabb keretek között mozgott.

— Most azután megtörtént velünk az, ami hasonló esetekben másutt is megtörténhetik: a közönség a lemondást úgy magyarázta, hogy az ügyben intézetünk is érdekelve van, hozzájárult ehhez a Központi Hitelbank válsága, amely állan-

dóan felszinen tartja a vidéki pénzügyintézetek kérését, a súlyos pénzügyi helyzet következtében pedig napirenden vannak a hitel megvonások. Végül fontosnak tartom azt is, hogy nincs Magyarországon egyetlen olyan hely, ahol annyira érzékenyek lennének a kis betévek, mint Békéscsabán, ahol ezelőtt husz esztendővel egyik bank a szegény nép két millió koronáját vitte el. Ennek izét még mindig érzi és nem lehet csodálni, ha minden neszre megrebbe. A jobb módu betévek közül egyetlen: egy sem vette ki betétjét, csupán csak a szegényebb néposztály volt bizalmatlan, akik azzal sincsenek tisztában, hogy tulajdonképpen mennyi a bank alaptőkéje.

— Mennyi volt a legnagyobb összegű betét, amit most kivettek?

— A legnagyobb összeg 1500—2000 korona volt, a legkisebb pedig 36, 50, 70 korona. Megjegyzem azonban, hogy a betétek kivétele a mai napon már szünőben volt és azt hiszem, három vagy négy nap múlva elmúlik ez az izgatott hangulat. 13 évvel ezelőtt szintén volt egy hasonló esetünk. Közraktárt építettek és építés közben a fundamentum elcsuszamlott. Ekkor az a hír terjedt el, hogy intézetünk és az aradi ipari és népbank elveszti a vállalatba fektetett pénzét, megrohantak bennünket és közel 600.000 korona betétet vittek ki.

— Mi igaz abból, hogy panszláv izgatásnak is volt szerepe a mostani rönnel?

— Ez a hír nem felel meg a valóságnak. Hogy mennyire alaptalan ez a híresztelés, mi sem bizonyítja jobban, minthogy az izgatással gyanúsított takarékpénztár tisztviselőinek nagyobb összegű betétjei vannak nálunk. Hogy honnan keletkeztek a hírek, nem tudjuk, csupán csak annyit sejtünk, hogy szóbeszéd és pletyka volt azok forrása.

Mint fentebb említettük, Reiber Emil, az Osztrák-Magyar Bank aradi fiókjának főnöke ma odaát volt Csabán és megvizsgálta a takarékpénztár ügyeit. A bankfőnök ur szives volt nekünk a következő fölvilágosítással szolgálni:

— Beható vizsgálatot tartottam s mondhatom, hogy mindent a legnagyobb rendben találtam. Az az intézet teljesen mobil és állitható, hogy az Osztrák-Magyar Bank aradi fiókja bármikor szivesen adna pénzt, ha a Békéscsabai Takarékpénztár megszorulna. De erről nincs szó. Nálunk levő zsró betétjeit se vette ki most, hanem más intézethez utalta, amiből tisztán meg lehet állapítani, hogy pénzbőségben él az az intézet, különben a maga számára használta volna föl a betétjét. Az értékpapirjai teljesen szabadok s mondhatom, hogy azt a négy-öt száz ezer koronát, amit most a betéveknek kifizet, meg se éri.

— Hogy miből származott ez a megrohantás, azt pontosan nem lehet megállapítani. Hallottam, hogy a szegényebb néposztály körében olyan hírek terjedtek el, mintha a pénzügyintézetben kamis váltók volnának, amelyek miatt nagy veszteség éri a takarékpénztárt. Mondani is fölösleges, hogy ez abszolúte nem felel meg a valóságnak, mert abban az intézetben csak kitűnő papírok vannak. Az kétségtelen, hogy a rön Urszinyi távozásával áll összefüggésben. Azt hitték némelyek, hogy az Urszinyi állítólag nem sikerült parcellázásainál a takarékpénztár is érdekelve van és hogy az intézetet ebből kár éri. A csabai nép önmagát izgatta föl és a kispénzü betévek egymást biztatták föl arra, hogy takarékbetétjeiket visszavonják. Érdekes megfigyelni, hogy leginkább az aszonymegyei jelentkezik a pénzekért és a kivett betétek nem helyezik el egyik intézetnél se. Meggyőződtem róla a csabai bankoknál, hogy az a néhány száz paraszt ember, aki a Csabai Takarékpénztártól elvonta betétjét, nem vitte el más intézethez. Azt mondják a parasztek, hogy ilyen háborus időben



### Kréta és a hatalmak.

Londoni lapoknak jelentik Aténból: Anglia, Franciaország és Oroszország komolyan gondolkodnak arra, hogy Krétát újra megszállják, de egyelőre nem valószínűsíthetik meg ezt a szándékukat, mert ebben az intézkedésben Olaszország nem venne részt. Oroszország pedig nem szállíthatná csapatait a Dardanellákon keresztül.

## Üldözik

### Jouin rendőrfő gyilkosát.

— Páris rendőrei Bonnot anarchista nyomában. —

Tudósítások

Páris, április 25.

Mind az a rémület, gyötrő idegláz, amely a chautilly bankrablás és vérengzés után hetekre hatalmába kerítette az embereket, tegnap óta újra ráfékűt egész Párisra. Az utóbbi időben ritkábban esett csak szó az automobilos rabló-gyilkosokról, a rendőrség kitartással, de zajtalanul dolgozott, hogy a már ártalmatlanná tett Calmin, Carrony és társai mellé kézre kerítse Bonnot-t, a legszántabb apacsot. A bandita, akinek öngyilkosságát is híresztelték, néhány nappal ezelőtt, kitűnően bujdosott. Amíg aztán tegnap a véletlenség ki nem ugratta, újabb alkalmat adva neki a vérengzésre, gyilkosságra. Jouin rendőrfőnök-helyettes, akit Bonnot menekülés közben lelőtt, meghalt, s a megsebesített Colmar felügyelő állapota is válságos.

#### A merénylet előkészítése.

Ma délben megjelent Ivryben a törvényszéki bizottság, amely megállapította Bonnot szökésének útját. Mint már azt tegnap megírtuk, az anarchista azáltal tudott egerutat nyerni, hogy halottnak tetette magát és míg a rendőrség Jouin rendőrfőnök helyettes holttestével és Colmar felügyelő sebeinek bekötözésével foglalkozott, eltűnhetett. A gonosztevő az ablakon át a szomszéd kertbe ugrott. Ma újból híre kelt annak, hogy Bonnot agyonlőtte magát, de ezt idáig nem erősítették meg.

A vérengzés helyén egy kisebb zsákot találtak, amelyben egy pénzárca volt 206 frank-kal, továbbá cipőkefe, borotva, himzett zsebkendők és 25 revolvergolyó. A letartóztatott Gauzy zsidó kihallgatása után ma megállapíthatták, hogy ez tudott arról, hogy Bonnot az emeleten van és hogy üzletének menüzetén egy nyílás volt, amelyen át Bonnot hallhatta, hogy a rendőrfőnök-helyettes mit beszél. Mikor Jouin az üzletben beszélgetett a zsidóval, ez esküvel erősítette, hogy Bonnot nincs otthon és amíg felvezette a rendőrtiszteteket az emeletre, folyton azt hangoztatta, hogy semmit sem fognak találni. A mai vizsgálat megállapította, hogy az apacsvezér a zsidóval kapta a revolvert, amellyel a rendőrfőnök-helyest agyonlőtte és ezzel be van bizonyítva az is, hogy valószínűleg mérszárszékre vitték Jouint. Mikor ma délelőtt a láncokba vert Gauzyt kivitték helyszíni szemlére Ivrybe, a tömeg meg akarta lincselni.

#### Bonnot menekülése.

A vizsgálat megállapította, hogy Bonnot menekülését csakis annak köszönhetette, hogy halottnak mutatkozott és hogy egy pillanatra magára hagyták Jouin holtteste mellett. Egy kőművesnek a felesége, aki ugyanazon az emeleten lakik, mint Bonnot, a következőket mondotta el:

— Épen haza jöttem, hogy elkészítem férjemnek a reggelit. Hirtelen négy lövést hallottam. Tanácsalannul álltam, majd kiszaladtam a folyosóra, mert lépteket hallottam. Mi történt? — kiáltottam, de senki sem felelt. Le akartam menni a lépcsőn s ekkor elem állt egy alacsonytermetű, szőke bajszú fiatalember és visszataszi-

tott. Azt mondta: Engedjen utamra! Kiáltani akartam, de a férfi rám rivalt:

— Egy szót sem, mert félővöm!

— A félelemtől meggyökeresedtek a lábaim. „Hova jutok itt” kérdezte tőlem és beszaladt a lakásomra. Minthogy látta, hogy lakásomból egy ablak az udvarra nyílik, lepedőt kért tőlem, de én azt mondtam neki, hogy nincs, mert nem akartam a szekrényemet a jelenlétében kinyitni. Felugrott az ablakdeszkára, majd leugrott a szomszéd ház udvarára és eltűnt. Láttam, hogy a kezei véresek voltak.

#### Az eltűnt gyilkos.

Az ivryi merénylet hírére a miniszterelnök rögtön a gyilkosság helyére sietett, megnézte Jouin holttestét és meglátogatta a súlyosan megsebesült Colmart a kórházban. A rendőrségnek ugyszólván az egész személyzete talpon van s óriási apparátussal üldözik Bonnot-t, akinek azonban nyoma veszett. Nem lehet tudni még, vajon Ivryben bujkál-e, vagy Páris belső területén. A rendőrség meg van győződve arról, hogy Bonnot nem sokáig rejtőzködhetik üldözői elől, mert amikor átvette magát a kertfalra, semmi pénz sem volt nála és így a legszükségesebbekben is hiányt szenved.

#### Halálakész detektívek.

A rendőrség a legnagyobb energiával kutat Bonnot után és minden előkészületet megtett kézrekerítésére. Az üldözésre kiküldött detektívek érzékeny bucsit vettek családjaiktól, miután fegyveres ellenállásra számítanak. A külváros házeit átkutatták, de eddig eredménytelenül.

## Temesvár takarékpénztárt vásárol.

— Telbisz polgármester akciója. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Temesvár, április 25.

Temesvár városa ismét nagyarányú akciót kezd; magához váltja és a városi befolyás alatt álló Temesvár Városi Takarékpénztárba beolvasztja Temesvár egyik virágzó pénzügyi intézetét, a Temesvár-Gyárvárosi Takarékpénztárt. Az akció minden fázisát feltárja az a tervezet és indítvány, melyet Temesvár város tanácsa terjeszt ez ügyben a legközelebbi városi közgyűlés elé.

Mint ismeretes, Temesvár éveken ezelőtt a Temesvár-józsefvárosi (molt Temesvár-városi) takarékpénztári részvények túlnyomó többségét megszervezte, mert az a cél vezérelte, hogy a takarékpénztár ügyeinek vitelére döntő befolyást nyerhessen s azt idővel városi takarékpénztárrá fejleszthesse. A takarékpénztár szép fejlődésnek indult, olyannyira, hogy a városi tanács a takarékpénztár vezetőségével egyetértőleg a takarékpénztár programjába felvette az intézet közhasznú működésének a város egész területére való fokozatos kiterjesztését. Ebből kifolyóan a takarékpénztár még a múlt évben fiókot létesített a Belvárosban, melyet most főintézeté alakít át, újabb pedig azzal a tervvel foglalkozik, hogy a működési körébe a Gyárkölvárost is bevonja. Ezt eleinte a Gyárkölvárosban újabb fiók felállítását tervezte. Mivel azonban külön fiókpenztár létesítése is, legalább az első években prosperitásra nem számíthat, a takarékpénztárra előnyösebbnek látszott a Gyárkölvárosban már létező, jól bevezetett pénzügyi intézettel szerves összeköttetésbe lépni és tervét így alakban megvalósítani.

Igy merült fel az az eszme, hogy a Temesvár-Városi Takarékpénztár a Gyárkölvárosban már évtizedek óta fennálló s jó hírnévnek örvendő Temesvár-Gyárvárosi Takarékpénztárt igyekezze magába beolvasztani a város és azt a városi takarékpénztár fiókintézetévé átalakítani. Minthogy a Temesvár-Gyárvárosi Takarékpénztár vezetősége hajlandónak mutatkozott az esetleges fúzióra vonatkozó tárgyalásokba becsatlakozni és hozzájárult ahhoz, hogy érdemleges tárgyalások megindítása előtt a takarékpénztár állapota bizottságilag megvizsgáltsék, a városi tanács megbízásából Prokisch Ferenc, az Osztrák-Magyar Bank fiókintézet

főnöke, Baader Henrik és Sigmund Sándor törvényhatósági bizottsági tagok, Lindner Armin tanácsnok, Kratochwill Henrik fűszárnyevő és Leszl Jakab takarékpénztári igazgatóból alakult bizottság a Temesvár-Gyárvárosi Takarékpénztár vagyoniállagát behatóan és teljesen megvizsgálta és megállapította, hogy az intézet teljesen konszolidálódott, méltóval reális és hogy az intézet egészséges fejlődésre alkalmasnak mondható. A két pénzügyi intézet egybeolvasásának keresztülvitelét olyképp hajtják végre, hogy mindegyik Temesvár-Gyárvárosi Takarékpénztár-részvény egy darab Temesvár-Városi Takarékpénztár-részvényt leány becsereleendő.

Minthogy azonban a pénzügyi intézet egyesítése után az új intézet együttesen (6400 darab városi és 500 darab gyárvárosi) 11.400 darab részvény lesz, a városi közönsége (az általa kezelt nyugdíjalappal együtt) pedig ezidőszent 5500 darab városi takarékpénztári részvény tulajdonosa, a fúzió után tehát nem rendelkeznek az összes részvényeseknek — minden eshetőségre döntő befolyást biztosító — két harmadrészével; minthogy továbbá kívánatos, sőt szükséges, hogy a város az a döntő befolyást, melyet a Városi Takarékpénztár Részvénytársaságnál jelenleg bír, a fúzió után az új intézetnél is fentartsa, sőt örökösitse, mert csak ebben az esetben érvényesítheti a takarékpénztár működésében altruisztikus törekvéseit; ezeknél fogva a két intézet egyesülésének foganatosítása előtt a város közönségének a Temesvár-Gyárvárosi Takarékpénztári részvényekből legalább annyi darabot kellene megszereznie, hogy meglévő városi takarékpénztári részvényeivel együtt az egyesített intézetek összes részvényeinek legalább két harmadrészét bírja. Mivel pedig a városnak 5500 darab városi takarékpénztári részvénye van, az új intézet 11.400 darab részvényeinek két harmada pedig 7600 darabot tesz ki, ennélfogva a városi közönsége részére mintegy 2100—2300 darab Temesvár-Gyárvárosi Takarékpénztári részvény vásárlandó. A részvényeket Telbisz Károly udvari tanácsos polgármester — darabonként maximumán 150 korona ár mellett a város közönsége részére már biztosította.

Telbisz polgármester következőképp nyilatkozott temesvári tudósítónk előtt a város eme nagyarányú akciójáról:

A Városi Takarékpénztár létesítése nem kizárólag és elsősorban anyagi érdekeket szolgál, de azért lukratív vállalkozásnak kell lenni, mert nem szabad a lakosság vállaira újabb terheket rakni. A városnak nem az a főcélja, hogy több jövedelmet eredményezzen, hanem hogy a takarékos közönség biztos helyre adhassa a pénzét, viszont a hitelképes közönség olcsó kölcsönöket kapjon. A cél az, hogy a közönség megtakarított fillereit nyugodtan helyezhesse el s ne legyen kitéve olyan eseteknek, mint amilyen Temesvárott nemrég kettő is volt, amikor elvesztette a közönség megtakarított garasait. Két főcél szolgál a városi takarékpénztár: a belevő pénze biztosítva van s mindenkor olcsó pénzkölcsön áll a publikum rendelkezésére. Versenyvállalatok, pénzügyi intézetek talán idegenkedni fognak ettől a tervtől, de erre nincs okuk, mert a Városi Takarékpénztár mellett marad elég tér a többi intézeteknek s ezeknek nem kell az igazságos versenytől tartani. A Városi Takarékpénztárnak nem az a célja, hogy egy városrészben működjön, hanem hogy minden városrészre terjessze ki működését s ez a megoldás pénzügyileg is a legelőnyösebb érdeklődésre tarthat számot. Az ilyen takarékpénztár nem márról holnapra, hanem évtizedek múlva mutatja áldásos hatását. Példa erre Nagyszeben, Brassó, ahol az ilyen, vagy hasonló intézmény kitűnően bevált. Ilyen takarékpénztár segítségével könnyebben lehet közintézményeket létesíteni s általában altruisztikus intézményeket létrehozni.

## TANÜGY.

(—) Az aradi állami tanítóképző intézetből. Karoliny Mihály, az aradi állami tanítóképző új igazgatója a kultuszminiszter rendeletéből az 1912-13. tanévre az aradi tanítóképző intézetbe 122 államsegélyes növendék részére hirtud pályázatot. Az államsegélyes helyek közül 21 teljesen ingyenes bennlakást biztosít, 35 féldíjas bennlakó, 28 teljes fizetéses bennlakó, 9 részére havi 15 korona ösztöndíjat biztosítanak, egy pedig ingyen ebédet kap az intézetben. Teljes bennlakó díj havi 30 korona. Az első osztályba 14—18 év kö-

zötti négy középiskolai végzettséggel bíró tanulókat vesznek föl. A pályázatokat a közoktatási miniszterhez címezve május 31-ig kell a tanítóképző igazgatóságánál beadni.

## A bécsi

### Keresztényszocialistapárt vesztesége — Községi választás revolverharccal. —

Távíratilag tudósítás.

Bécs, április 25.

A negyedik választótesület ma újra választott tizenegy kerületben. Nyolc keresztényszocialista jelölttel nyolc szocialista és három keresztényszocialista jelölttel három német liberális állt szemben. A választók érdeklődése rendkívül nagy volt, de a választás, apróbb összezörrenéseket nem véve figyelembe, mindenütt a legnagyobb nyugalomban folyt. Legérdekesebb volt a kép az első kerületben, ahol a keresztényszocialisták valamennyi választónak a német liberális jelölt nevére kiállított szavazólapokat küldtek, amelyek a választási rend értelmében érvénytelenek. A liberális pártvezetőségnek e miatt nagyon sok baja van és egész sereg embere egész nap nem tett egyébét, minthogy ezeket az érvénytelen szavazólapokat összeszedte és helyükbe rendes lapokat osztott szét.

A mai pótválasztások különben nem végződtek a várt eredménnyel, amennyiben a keresztényszocialistáknak sikerült a pótválasztásra került és veszendő tizenegy mandátum közül hetet megtartani, úgy, hogy csak összesen három mandátumot vesztek a negyedik kuriában, amelyek közül kettő a szociáldemokratáknak, egy pedig a polgári szabadelvűökre jutott. Az egyetlen örvendetes esemény, hogy az első kerületben Bielohlavek kibukott. A szocialisták mai veresége nagyrészt annak tudható be, hogy a német nemzetiek, sőt a német szabadelvűök is a keresztényszocialisták javára adták le szavazataikat, vagy pedig a szavazástól tartózkodtak.

Fünfhausban választás közben izgalmas jelenet történt. Egy keresztényszocialista közúti vasúti alkalmazott polgári ruhában korteskedett pártjának jelöltjéért, de őt szocialista kortes rájött arra, hogy ez az ember választási szédélgést üz. Megfenyegették s erre a keresztényszocialista kortes elmenekült, de hirtelen megállott és revolverből kétszer rálőtt a szocialista kortesekre, azután fölugrott egy arra menő közúti vasúti kocsira s innen is még kétszer lőtt. Lovasrendőrök utána vágattak, elérték a kocsit s letartóztatták a korteskedő vasutast. Más értesülés szerint a korteskedő vasutas ma délelőtt több szocialistával összeszóvalkozott s az egyik szocialistát többször fejbe ütötte. Ennek barátai kérdőre vonták és fenyegetésük elől a közúti vasúti kocsira menekült. A kocsit vezetője a lövések után nem állt meg és még a megállóhelyeken is megállás nélkül haladt tovább. A kocsit után vágató rendőrök nem tudták a kocsivezetőt rábírní arra, hogy kocsiját megállítsa és csak jó messzire volt a kocsivezető kénytelen a kocsit megállítani, mert többen a kocsit elé állították, hogy megállásra kényszerítsék. A rendőrök a kocsit ajtaját bezárták, mert a tömeg a kocsivezetőt meg akarta lincselni. A mérnylő vasutast a rendőrségre vitték.

## HIREK.

### Kifosztott pénzeslevél.

— Ezer korona — papírszeletekben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Szatmár, április 25.

Rejtelmes és idáig ki nem derített módon loptak el egy szatmári kereskedőnek küldött pénzeslevélből ezer koronát.

A jelek azt mutatják, hogy a pénzeslevelet, amely Bécsből jött Szatmárra, csupán akkor kézbe kerülhette meg valaki, amíg a posta kezelése alatt volt, akár osztrák, akár pedig magyar postahivatalban.

Tegnap Stark Jenő szatmári ékszerész értesítést kapott Bécsből Wodianski Károly ékszer-nagykereskedőtől, hogy címére levélben elküldött ezer korona készpénzt. A levél megérkezett, de Stark, a mikor fölkontotta, a legnagyobb meglepetésére bankjegy helyett csak papírszeleteket talált benne. A fölkontás tanuk jelenlétében történt.

Stark nyomban táviratozott a bécsi cégnek. A cég táviratban válaszolt és tudatta vele, hogy ott Bécsben az expedálás alkalmával szintén tanuk előtt tették bele a pénzt a levélbe s ugyan-csak a tanuk előtt pecsételték le a borítékot.

Ezek után Stark ékszerész a rendőrségen tett följelentést. Most nyomozzák, hogy mikor és hol tűnhetett el az ezer korona a lepecsételt borítékban.

— **Jakabffy államtitkár kitüntetése.** Budapestről jelentik: A belügyminisztérium tisztviselői ma délben tisztelegtek Jakabffy Imre államtitkárral abból az alkalomból, hogy a király a Ferenc József rend nagykeresztjével tüntette ki. Némethy Károly hosszabb beszédet intézett az államtitkárhoz és annak a kívánságának adott kifejezést, hogy a fényes kitüntetést friss testi és lelki erőben sokáig élvezhesse. Jakabffy meghatottan köszönte meg az ovációt, továbbra is kérte a hivatalnokok támogatását.

— **Püspöki konferencia.** Budapestről jelentik: Vaszary Kolos biboros hercegprímás ma délelőtt tíz órára tanácskozássra hívta össze budavári palotájába a latin és görög szertartású római katolikus püspöki kar tagjait. A tanácskozás jegyzőkönyvét Glattfelder Gyula dr. csanádi püspök vezette. A tárgysorozaton sok érdekes ügy szerepelt. Így kiderült, hogy az a hír, mintha a pápa a fölszentelendő papok legfiatalabb életkorát a huszonnyolcadik évben állapítaná meg, alaptalan. A pápa kijelentette, hogy nincs oka az eddig szokásban volt rendet megmásítani. Szóba került a mai tanácskozáson a katolikus autonómia ügye is: foglalkozott továbbá a püspöki kar a katolikus tanítóképzők új tantervével és vizsgálati rendjével, a melyek az államnak teljes szemmelátásával készültek. A fölállítandó új görög-katolikus püspökség ügye, valamint egy Rómában létesítendő egyházművelődési intézet fölállítása is tanácskozás tárgya volt. A tanácskozást holnap folytatják.

— **Adomány.** Codilla Sándor építési vállalkozó a mai napon ötven koronát adományozott az Aradi Ujságírók Segítő Egyesületének. A nemeseleki adományért ez uton mond köszönetet az elnökség.

— **Kinevezés.** A m. kir. dohányjövédéki központi igazgató Murádi Árpád János soborsini lakost az aradi dohánybeváltó hivatalhoz ideiglenes minőségű díjtalan dohányjövédéki gyakornokká nevezte ki.

— **Orvosi körökből.** D. Graur Viktor dr. egyetemes orvosudor, fogorvosi és műfogászati szakrendelőjét folyó évi május hó 1-től Deák Ferenc-utca 40. a. I. emelet gör. kat. új bérpalotába a Vase-szállóval szemben helyezte át.

Issekutz László dr. folyó évi május hó 1-től a Szántay-házban (bejáró a Széchenyi-utcai kapun) lakik.

Mann Adolf dr. orvos lakását és rendelőjét május hó 1-én Kazinczi-utca 10. szám alá helyezte át.

Singer József dr. bőr és nemű bajok szakorvos lakását és rendelőjét május hó 1-től Andrassy-tér 17. szám (Reinhart-ház) alá helyezte át.

— **Akik emberekre vadásznak.** Ma délután temették el a Lázár Vilmos-utcai gyilkosság két áldozatát: a pörge bajuszu szép magyar huszárt: Tamaskó Józsefet és Zöllner Verona pirosposzsgás szobaleányt, aki úgy szerette a legényszivókat, mint a gyerekek a vásári tükrös mézeskalács-szívet. Mint a nép mondani szokta: a szerelmes párnak szép temetése volt. Még azok is könyeztek, akiknek csak annyi közük volt a tragédiához, hogy az ujságokból elolvasták a szerelmesek szomorú végzetét és még arról is tudomást vehettek, hogy a szegény Veronika patyolat ingén milyen csipke kacérokodott a férfi szemmel, amikor az ólomgolyó halálos sebett ütött a mellén. A fácánok nem hullanak el olyan gyorsan, amikor a biztoskezü vadász célbaveszi őket, mint ahogyan az a két teremlés a szerelemre berendezett cseleedszoba kemény padlójára bukott. A fogházban ülő embervadász keze nem reszkedett, amikor az iromba nagy revolvert elsütötte. Ezekről a megvadult embervadászokról és fegyvereikről érdemes egy kicsit gondolkozni. A kegyes szívű esküdtek nagy lelkiségében bizakodva, ma már úgy pusztítják Aradon is, másutt is az embereket, mint a gyerekek a verebeket, a főbertpuska segélyével. Ma már nem sétapalcát hordanak az emberek, hanem revolvert, amely a cigarettadoboz mellől ép oly kevéssé maradhat el, mint a svédgyufa. Kétségbevonod zsentlemen mivoltomat? Megtagadsz tőlem tíz koronás kölcsönt? Nem irod alá a váltómat? — Gazember vagy! Agyonlőlek! Az esküdtek úgy is fölmentenek. Nyenkor divatos dolag azt kérdezni, hogy a rendőrség mért nem talál ki valamit az emberi élet orvadászai ellen? Hát igenis, Greén Nándor főkapitány már évekkkel ezelőtt előterjesztést tett a tanácsnak, hogy mondja ki a fegyverviselés tilalmát, amint az más városokban és vármegyékben fennáll, így például Temesmegyében is. A kérelem az aktatemető valamelyik besüppedt sirhantja alatt pihen. Pedig ezt megkellene valósítani. Ha csak engedélyvel volna szabad revolvert tartani, akkor legalább egy kicsit drukkólnának ezek a vérmes Don Juánok attól, hogy a rendőrség elkobozza a fegyverüket és meg is bünteti őket. Amíg aztán új revolverhez jutnak, rendszerint lehül a vérük és kibékülnek a világgal, amelyet egy-egy hülsen leányzó hirtelen meggyűlöltetett velük.

— **Végrehajtó a cirkusz pénztárában.** Vannay Gyula adóügyi tanácsnok a mai napon előterjesztést, illetve panaszt tett a polgármesternél amiatt, hogy Hoffmann Győző rendőrhadnagy a tanácsnak az utasítására a nála jelentkező végrehajtónak megtagadta a rendőri karbatalom kiszolgáltatását és ezért kéri, hogy a polgármester Hoffmannal szemben mondja ki a vagyoni felelősséget. A Schmidt cirkusztól kellett volna az aradi adóhivatalnak behajtani a munkásbiztosító pénztárnak járó díjakat, mert a lovarda tulajdonosa az önkéntes fizetést megtagadta. A közigazgatási behajtást az adóügyosztály úgy akarta fogatatosítani, hogy a közegének meghagyta egy esti előadás alkalmával, üljön a pénztárba és vegye fel a befolyó pénzből azt az összeget, amely az igazgatónak a munkásbiztosító pénztárral szemben fennálló tartozása fedezésére elégséges. A végrehajtó megjelent a cirkusznál, de nem juthatott be a pénztárba, mert ezt az igazgató nem engedte meg és ezért az ott levő ügyeletes rendőrtisztól Hoffmann rendőrhadnagytól kért asszisztenciát, amit ez állítólag azért tagadott meg, mert a végrehajtó nem tudta magát iratokkal igazolni. A polgármester a tanács legközelebbi ülése elé terjeszti az ügyet.

— **Leégett puszta.** Czellőmöléről jelentik: Komenespusztán tegnap este tűz támadt és olyan gyorsan terjedt, hogy rövid idő alatt leégett 23 ház a hozzátartozó melléképületekkel együtt. Az egyik házban egy csecsemő benn égett, más szerencsétlenség nem történt. A tűz következtében 57 család vált hajléktalanná, akiket a szomszédok fogadtak be éjjeli szállásra. A tüzet megfértették munka után, csak ma hajnalban sikerült eloltani.

### AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— 151





1880. évi osztrák államsorsjegy	— — —	159—
Osztrák-magyar bankrészvény	— — —	19.75
Magyar hitelbank-részvény	— — —	832.50
Osztrák hitelintézeti részvény	— — —	636—
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	— — —	728—
20 frankos arany (Napoleonkor)	— — —	19.12
Német birodalmi márka	— — —	117.82 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>
Londoni vista	— — —	241.27 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>
Páris vista	— — —	95.62 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>
10 márkás arany	— — —	23.56

## Kőbányai sertés piac.

Április 25

Április 24. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 157—158 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 160—162 fillér. Közép (páronként 240—280 kgr.) 168—172 fillérig.

Sertéslelészám: 1912. évi április hó 22. napján volt készlet 31591 drb. — 1912. április hó 23-án felhajtott 405 drb. — 1912. április 23-án elszállított 135 drb. — 1912. április 24. napjára maradt készletben 31861 drb.

A hizott sertésüzlet irányzata: lanya.

Fejlesztő szerkesztő:

Bolgár Lajos.

## NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1912. április hó 26-án:

C) bérlet.

C) bérlet.

## Váljunk el.

Vígjáték 3 felvonásban. Írta: Sardou Viktor és Najac E. Fordította: Fáy J. B.

## SZEMÉLYEK:

Des Prunelles	Szendrey M.	Briohunés	Nógrády M.
Cyprienne	Novák Irén.	Lusignan	Benkőné.
Gratignan	Déli Lajos.	Batourdia	Kulesár L.
Clavignac	Várnai Jenő.	Valentin	Vass Jenő.

Kezdeté este 1/8 órakor.

## URÁNIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma pénteken, 1912. április 26-án:

A szülők kéretnek gyermekeiket az előadásra el nem hozni.

## Csak felnőtteknek!

1. A póruljárt agglegény. Humoros. (Müoron kívüli szám.) — 2. Rendezvous. (Találka.) Aki becsületével fizet. Társadalmi dráma 3 felvonásban.

Előadások kezdete délután 1/6 órától kezdve esti 11 óráig. A hölgyek kéretnek a nézőtörsen kalap nélkül megjelenni. — Minden előadás katonazenekar játszik. — Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér.

## APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma pénteken, 1912. április 26-án:

1. Hamburg látkepe. Természetutáni felvétel. — 2. Nauke ur sztrájkol. Kacagató kép. — 3. Az elveszett leány. (Egy grófi család tragédiája.) Nagyszabású életkép 3 felvonásban. — 4. Hogy érkezik Totó a milánói társaságba. Bohózat.

Az előadások kezdete délután 1/6 órától folytatódóan 11-ig tartatnak. — Helyárak: Páholy, ülésenként 1 kor., zártszék 1 kor., I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fill., Müsort ingyen kapni a jegyszedőknél. — Saját zenekar. — Ruhatar. — Buffet.

## NYILTÉR.\*

## GYÖRGY

## NŐI FELÖLTŐ-ÁRUHÁZA

**KLEGÁNS SZABOTT ÁR**  
ANGOL RAGLÁNOK,  
SELYEM- ÉS  
ETAMINE-KÖPENYEK,  
POSZTÓ FELÖLTŐK,  
LEÁNYKA-KABÁTOK,  
GYERMEK-KABÁTOK,  
ANGOL COSTUMEOK,  
TROTTEUR-COSTUMEOK,  
LEÁNYKA-COSTUMEOK,  
DIVATALJAK. **SAJÁT MŰVELY.**  
TELEFON 855.

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 8. SZÁM.

A MAMORITA-TEMPLOMMAL SZEMBEN

## Dr. Groszman Emil

orvosi rendelőjét a mai napon

József főherceg-ut 10. sz. alá

a Dr. Fényes Dezső-féle házba helyezte át.

hol rendeléselt d. u. 2—4-ig tartja.

Lakása május 1-ig még Erzsébet királyné körút 32. szám alatt lesz. 2759

## Felhívás.

Mint hogy Deutsch Gábor, Arad, Kasza-utca 14. számú üzletét megvettem, felkérem a fenti cég hitelezőit, hogy követeléseiket f. évi május hó 1-ig Kurták Mihálynál, Arad, Deák Ferenc-utca 42. (Koch Dániel mellett) jelentsék be. 2769

Kurták Herman.

**Világhírű**  
**Hazelwood**  
**amerikai**  
**cipők**  
egyedüli lerakata 16 K., 20—24 K. árban  
**Kulányi J., Arad,**  
Vörösmarty-u 1. Telefon 335



## Értesítés.

Van szerencsém a m. t. közönséget arról értesíteni, hogy a

Deák Ferenc utca 40/a. szám alá (görög katolikus bérpalota, II em.) költöztem, hol is tágas, modern berendezésű új műtermemben fokozottabb mértékben fogom

## festőiskolámat

fejleszteni. — Ugyanott a hét 2—8 estéjén (7—9 óráig) az **AKT (emberi alak) rajzoló- és festési** céljából **szabad iskola**-szerű tanfolyamot nyitok. — Jelentkezéseket naponként d. u. 2—4-ig fogadok el. 2739

## BALLA FRIGYES.

Keresek a Szabadság-tér közelében lehetőleg a Köruton 2785

## egy 3-4 szobás modern lakást

azonnal vagy május végére. Bővebbet

Roth szállító, Eötvös-u.

## Moskovits „Anatomiai”

## CIPŐK

Legszebbek,  
Legjobbák,  
Legolcsóbbak.

Raktár Arad, Szabadság-tér 18. Telefon 218.



6885

## Braun M.

ferfi- és fiugyermek-ruha áruháza  
Arad, Jozsef főherceg-ut 3.,  
(a Kossuthszoborral szemben.)

Nagy választék!!!

3802

Olcsó árak!!!

Külön osztály mértékszerinti rendelésekre.

Telefon 162. Porosz szalon vasaláshoz darabos uradalmi jutányos áron kapható  
**fűtőszén bükkfaszén REUSZ MÓR és FIA**  
 1a porosz és csomagolt faszén czégnél 5067  
 Telefon 162. **diókoks** Aradon, Boros Beni-tér 12. sz.

**Ne mulassza el**  
 senki

**Nassan R.**

eső- és napernyő üzle-  
 tét Szabadság-tér 19.  
 felkeresni, ahol a párisi  
 újdonságok és a legújabb  
 divatu saját készítményű  
 nap- és esőernyők a legjutá-  
 nyosabb áron kaphatók.

Javításokat és áthuzásokat a  
 legolcsóbb áron eszközök.

Kiváló tisztelettel

**Nassan R.**

Aradon, Szabadság-tér 19. sz.

**EBERLEIN GYULA**

kép. kőműves mester Arad.

Értesitem a n. 6. közön-  
 séget, hogy

**Építészeti irodámat**

május hó 1-én Deme-  
 ter-utca 7. szám alá  
 (Saját házamba) 2661

**helyezem át.**

Elvállalom a legmodernebb  
 épületek tervezését  
 és építését pontos és  
 megbízható kivitelben. Kivánatra tervek és  
 költségvetéseket készítek.

**Tömeges olcsó vétel és  
 feltűnő olcsó elárusítás  
 az alanti árukban.**

Angol férfi és női szőve-  
 tek, francia Grenadin,  
 gyapjú Detének, angol  
 Zephirek, selyemvásznak  
 minden színben, Damaszt  
 asztalneműk és ágyszal-  
 letek ajourral, törülközők,  
 pamut vásznak, valódi  
 rumburgi vásznak, sző-  
 nyegek stb. stb. Mindezen  
 cikkek feltűnő olcsó ár-  
 ban lesznek elárusítva.

**MAUTNER R.**

olcsó áruhaza.

Hunyadi-utca 1. szám alatt.

5621

**Szőlőtelepítők  
 figyelmébe!**

Kitűnő minőségű szőlő-  
 oltványok ezre 150 korona.

**Ne vegyen addig,**

mig tőlem árjegyzéket  
 nem kér. Az összes bor-  
 és csemege-fajokból száll-  
 íthatok Ripária Portális  
 és Montikola alanyon.  
 Rendelésnél 1/8 előleget  
 kérek. 1611 Cim:

**Nagy M.**

Marosvásárhely.

Gecse Dániel-utca 39.

6786-1912. kh. szám.

**Hirdetmény.**

A m. kir. földmivelésügyi mi-  
 nister 444-1912. sz. alatt kiadott  
 és az érdeklődők által hivatalos  
 órák alatt hivatalomnál megtekin-  
 hető körrendelet és utmutatások  
 alapján meghagyom a mező és  
 kert gazdasággal bíró lakosoknak,  
 hogy a hernyó, vértetű, darázs,  
 cserebogár s netán mutatkozó ma-  
 rokkói sáskát alaposan irtásák ki.  
 Ezen rovarok, azoknak tojásai lep-  
 kéi és fészkeinek irtása addig foly-  
 tatandó míg teljesen ki nem pusztul-  
 nak.

Figyelmeztetem az érdekelteket,  
 hogy a ki fentebb elősorolt irtá-  
 sokat elmulasztja úgy az irtás költsé-  
 ségére minden további értesítés  
 nélkül hatóságilag lesz folyamatra  
 téve s ezenkívül a mulasztók ellen  
 a rendőri büntető eljárás is meg-  
 indítva lesz.

Arad, 1912. évi április 19-én.

Greén Nándor,  
 h. főkapitány.

**Urak és hölgyek!**

Egy pompás aranyozott óra 3 ko-  
 rona, legújabb íscon, pontosan  
 járó, 18 karátos aranytól nem kü-  
 lönböztethető meg, 3 évi jótállással, eddig  
 még nem létezett csak 2 koronáért, 2 da-  
 rab óra 3 korona 80 fillér, 1 legújabb  
 párisi aranyozott órájának 50 fill-  
 ér. Keckázat kizárva. Nem megfe-  
 lelőért a pénz vissza. Megrendelhető után-  
 vétellel. 2790

Langierman's Uhrenexport  
 Krakau, (Ooster.) Podbrzezie 633. A.

**VILÁGHIRŰ MŰVÉSZNŐK**

Ivonne de Treville,  
 Arnoldson Sigríd,  
 Medgyaszay Vilma,  
 Szamosi Elza,  
 Petrás Sári,  
 Fedák Sári,  
 Berky Lili stb.

mind, mind az egész ország hölgyközön-  
 sége csakis Dr. BIRÓ-féle törv. védett

**Havasi gyopár krémet**

használ.

Nagy tégely . . . 1 kor. || Szappan . . . 70 fill.  
 Mosdóvíz . . . 1 kor. || Puder . . . 1 kor.

Főraktár:

5093

**Dr. BIRÓ gyógytára, KOLOZSVÁR.**

Aradon kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

**THE VERA**

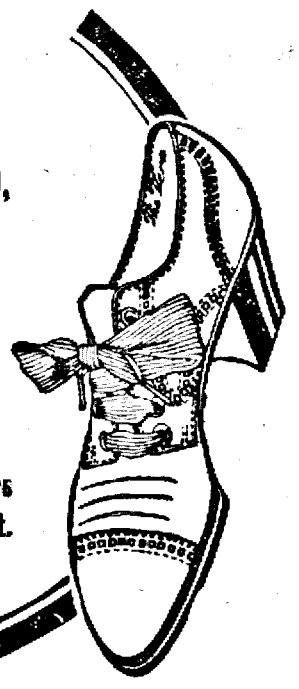
American Shoe



A jelenkor  
 legtökéletesebb,  
 legkényelmesebb,  
 és legtartósabb  
 amerikai

**cipője**

urak, hölgyek és gyermekek részére  
 Kérjen képes árjegyzéket.



Made by  
 Rice & Hutchins  
 Boston, Mass. U.S.A.

Egyedüli raktár:

**Buchsbaum és Társa Arad.**

Telefon 442.

1641

Telefon 442.

Aradban minden sz. egy-  
kötetért 4 fillér, a többi  
vastagabb betűkkel 8 fillér.

# APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József t. h. u. 22.  
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.  
Szerkesztőség: 357. sz.

Az apró hirdetések felvételének a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szelvényen a szöveg elő — vagy levélbélyegekben. Tudakozásnál a hirdetés száma mindenkor közzendő. A hirdetés díja a szöveg szerinti számított. Minden sz. 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szöveg a kéziratban előhúzással jelölendő. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatalban kézreérkezéskor megkezdődik. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 8 ÓRAIG VÉTELEK FEL.

**Ajánlatokhoz,**  
melyeket valamely jelige alattküldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert érettük semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül címzettjük el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

## LEVELEZÉS.

Be jó lenne újra  
A szemedbe nézni,  
Méz édes ajkadról  
Sok-sok csókot kérni.

**Gummi cikkek**  
legfinomabb minőségben Vojtek és Weisznál. I-5251

## ÜZLETEK.

**Üzlethelyiségek**  
berendezéssel és anélkül, esetleg lakással is, azonnal kiadó Arad, Deák Ferenc-utca 8. Bővebbet a „Kalap-Bazárban” ugyanott. 2766

## INGATLAN.

**Központi ingatlan-** 491  
forgalmi iroda Aulich Lajos-utca 2. Tyityán Testvérek, ahol a legszolidabban lesz lebonyolítva házak, földbirtokok, szőlőbirtokok eladása és vevése. Ugyanízen kieszközöl pénzkölcsönöket házakra, földekre és mindennemű ingatlanokra, a legelőnyösebb feltételek mellett.

**Lahner György-utca 1/a. sz.**  
négyszobás magán ház eladó. 2491

**Eladó új magánház**  
15 évig adómentes, modern felszerelésű 4 szobás lakás, fürdőszobával és kerttel. Cím a kiadóhivatalban. 1019

**Szőlőmoly**  
(Heurwurm) ellen legbiztosabban mentheti szőlőtermését 1 1/2%-os „Tabicotin Emulsió Vojtek” permetezése által. Vojtek és Weisz. I-5251

## KIADÓ LAKÁS.

**Batthyány-u. 32/a.**  
számú házban 8 szobából álló lakás, iroda, vagy garzon lakásnak különösen alkalmas, butorozva vagy anélkül azonnal kiadó. Tudakozásnál lehet Kemény Manó-nál. Telefon 328. 2715

**Kiadó**  
1/2 emeleti nagy világos terem irodának, műhelynek, varrodának igen alkalmas, esetleg 2 terem is. Bővebbet Hoffman Sándornál, színházépület. 2767

**Sima-utca és Tökölly-tér**  
sarkán lévő bérházban több 2 szobás lakás május 1-től kiadó. Értekezhetni Codilla építészeti irodájában, József főherceg-ut 19. szám. Telefon 627. 2741

**5 szobás**  
különálló lakás fürdőszobával, május 1-re, azonkívül raktár- és műhelyhelyiség azonnalra kiadó. Hasszinger-utca 5. 2057

**Kopott parket**  
tölkörfényes lesz, ha azt Vojtek és Weisz parket-pastájával dörzsöli fel. I-5251

## ALKALMAZÁST NYER.

**Egy elárústitónő**  
felvétetik Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében Arad, Weitzer János-utca. Csak felnőtt intelligens leányok ajánlatai vétetnek figyelembe. 555

**Szoftató: dajka**  
azonnalra kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 2791

**Czippó és uridivat**  
szakmában teljesen jártas ügyes segéd azonnali belépésre alkalmazást nyer Korányinál, Szabadságtér. 2787

**Tanulóleányok**  
heti fizetéssel felvétetnek az Aradi nyomdarszövetkezési társaság könyvkötészetében.

**Bejáró takarítónőt**  
keresek május 1-re. Dr. Tamásán, ügyvéd, Szent László u. 1. 2765

## VÉTEL ÉS ELADÁS.

**Képkörök mintákból**  
legnagyobb választék és legolcsóbban lesznek elkészítve, ugyanízen mindennemű üvegezést olcsón és pontosan eszközöl Fischer Mór, üveg- és porcellán-, lámpa-, diszműárukereskedés Andrassy-tér 20. Megyei és városi telefon 568. 4810

**Gőzmalom eladó.**  
Helyiség 8 pár köre, motor, gépház és lakásokkal, 2 utcára, 4 ház, 20.000 koronáért azonnal átadó. Bővebbet Orosz L. Mátyás tulajdonosnál, S. Part-utca 4. 2764

**Házbérlőknyvek,**  
e célnak megfelelő beosztással kaphatók Pichler Sándor könyv- és papírkereskedésében Arad, Szabadságtér 1. 2551

**Butorok eladók.**  
Szép íróasztal 80 —, üveges könyvtár 70 — és két oszlop vázával, virághoz, vagy szobor alá 30 korona fele árban, hét nap alatt, Aulich Lajos-utca 8. szám. 2768

**Egy 10-es**  
Garet-rendszerű angol gyártmányú cséplőgép, kitérő karban és egy hat járatú malomberendezés, hengerkő előnyös fizetési feltételek mellett eladó. Bővebbet Wolfner Lászlónál, Arad, Boros Beni-tér 1. szám alatt. 2728

**Jókarban levő**  
oldalt flókos nagy íróasztalt keresek megvételre. Ajánlatokat „Íróasztal” címen kiadóhivatalba kérek. 2787

**„Elite”**  
elsőrendű hölgy-dívatlap gyermekdivat résszel; „Revue Parisienne”, „Chic Parisien”, „Blouses nouvelles” stb. állandóan raktáron Krausz Paulin könyv- és papírkereskedésében, színház-épület. Ugyanízen intelligens elárústitónő alkalmazást nyer. 4481

## OKTATÁS.

**Május hó 1-én**  
újabb, f. iskolai évben az utolsó gyorsírási, gépirási és könyvelési szaktanfolyam veszi kezdetét. 3 hónapig tart. Állásközvetítés díjtalan. Ziffer Sándor, József főherceg-ut 7., I. em. 2788

**Szép fogakat**  
ápolni kell. Legajánlatosabb Vojtek és Weisz Dentolin fogoromja. I-5251

## KÜLÖNFÉLE.

**Tenniszpálya**  
és bolthelyiség kiadó Boros Beni-tér 4. szám. 2786

**Virágok és rózsák**  
élősdieit és bolhái ellen használjon 2%-os „Tabicotin Emulsió Vojtek”. Sikert biztosítva. Vojtek és Weisz, Arad. I-5251

**Ügyes kárpicos**  
ajánlkozik e szakmába bármely kárpicos munkák pontos és kitérő elvégzésére, úgy saját műhelyben, mint házakhoz is, legolcsóbb árak mellett. Vidékre árfelemlés nélkül. Stáhl M., Tökölly-tér 7. sz. 1211

**Jég**  
háztartási célokra, naponta házhoz szállítva, havi bérletben megrendelhető az „Aradi légtelep” jéggyáránál Petőfi-u. 7a. Telefon 199. szám. 2688

**Kerti vetemények**  
saláta, káposzta bolhái és élősdieit ellen legbiztosabb a 2%-os „Tabicotin Emulsió Vojtek”. Vojtek és Weisz Arad. I-5251

**Értesítem**  
a n. é. közönséget, hogy kárpicos tisztelettel Szabadságtér 10. sz. alá helyeztem át, hol is elvállalok mindennemű kárpicos munkákat legjobban kivitelben, legolcsóbb árban házaknál is. Link Jakab, kárpicosmester. 1841

**Sok Szennvedés**  
től megmenti egy üveg biztos hatású poloska-irtószert. Kapható Török Andor és Társa drogeriájában. 2701

**DOZSA KENYER ARAD**  
TELEFON 857

**Amatőr Kárt**  
Török Andor és Társa  
Lemezek előhívását elvállaljuk.